Як висновок, для підтримання свого професійного рівня та зростання попиту на послуги аудитора необхідність діяти відповідно до вказаних фундаментальних засад щодо поведінки професіонала-аудитора. Дотримання вимог Кодексу професійної етики контролюється Аудиторською палатою України в межах її компетенції, а у разі недотримання цих вимог Аудиторська палата України має право позбавити аудитора (аудиторську фірму) права займатися своєю діяльністю на визначений нею термін, проте останній має право оскаржити в суді рішення Аудиторської палати України про припинення права займатися аудиторською діяльністю.

Список посилань на джерела:

1. Кодекс етики професійного бухгалтера [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.google.com.ua/url?url=http://www.minfin.gov.ua/document/81073/D6.pdf&rct=j&q=&esrc=s&sa=U&ved=0CBMQFjAAahUKEwivrt_f_NnGAhWH8nIKHXvOAoQ&sig2=RdNybJp3z18lyb1kurk9jw&usg=AFQjCNHPMo_ggZKO7n4oBTNkDlXp2Wf36A

2. Немченко В.В. Аудит. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту : підручник / за ред. В.В. Немченко, О.Ю. Редько. – К. : Вид-во «Центр навч. літ-ри», 2012. – 540 с.

3. Аудит у бізнесі: посібник для бізнесменів / М.Т. Білуха. – Дніпропетроськ : «Преском», 2012. – 240 с.

УДК 657

ДОТРИМАННЯ НОРМАТИВНИХ АКТІВ

Я.М. Крива

ІФНТУНГ, вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, Україна, 76019, e-mail: Jaryna.Kryva@gmail.com

Управлінський персонал несе відповідальність за підготовку та достовірне відображення інформації в фінансових звітах у відповідності до Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, положень (стандартів) бухгалтерського обліку України. Відповідальність управлінського персоналу охоплює: розробку, впровадження та використання внутрішнього контролю стосовно підготовки та достовірного представлення фінансових звітів, які не мають суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки; вибір та застосування відповідної облікової політики, а також облікових оцінок, які відповідають обставинам.

З метою запобігання і попередження допущення помилок чи не дотримання нормативних актів та законодавства при складанні фінансової звітності, суб’єкт господарювання може впровадити на підприємстві певні визначені процедури чи відповідну політику[1].

Приклади таких процедур наведені на рисунку 1.

Якщо аудитор підозрює, що вимоги можуть бути недотриманими, він повинен обговорити це питання з управлінським персоналом і за потреби з тими, кого наділено найвищими повноваженнями.

Рисунок 1 – Запобіжні дії суб'єкта господарювання для попередження й виявлення недотримання вимог законодавчих та нормативних актів

Планучи і виконуючи аудиторські процедури, оцінюючи та надаючи висновок про результати аудиту, аудитор повинен усвідомлювати, що невідповідність діяльності суб'єкта господарювання законам і нормативним актам може суттєво вплинути на фінансові звіти. Проте не можна очікувати, що аудиторська перевірка виявить усі випадки такої невідповідності законодавчим і нормативним актам.

Виявлення невідповідності, незалежно від суттєвості, ставить під сумнів порядність управлінського персоналу і працівників та потребує аналізу можливого впливу на інші аспекти аудиту. Визначення того, чи є певна дія порушенням законодавства, стосується юриспруденції і, як правило, виходить за межі професійної компетенції аудитора. Рівень професійної підготовки аудитора, його досвід, розуміння суб'єкта господарювання й галузі можуть дозволити йому зробити припущення, що

окремі дії, які привернули його увагу, містять ознаки невідповідності законам і нормативним актам (рис. 2). Визначення того, чи окрема дія не відповідає законам та нормативним актам, як правило, ґрунтується на консультації аудитора у досвідченого і кваліфікованого юриста, однак остаточне рішення може ухвалити тільки суд. Однак, аудитору необхідно оцінити ризики та достовірність письмових заповнень при чому дати оцінку наслідкам недотримання вимог відносно інших аспектів,і вжити відповідних заходів. [2]

Дії аудиторів у разі виявлення шахрайства та помилок

– Аудитор повинен своєчасно повідомити про виявлене шахрайство або помилку керівництво замовника, навіть якщо їх потенційний вплив незначний.

– Потрібно з'ясувати у керівництва та персоналу організації всі питання, пов'язані з їх причинами. Аудитор повинен розглянути вплив можливого шахрайства або помилки на фінансову звітність. Якщо він вважає, що вони могли призвести до перекручення звітності, йому для установлення істини потрібно виконати додаткові процедури. Характер додаткових процедур залежить від виду шахрайства та помилки та від ступеня їх впливу на зміст фінансової звітності.

– У випадку, коли шахрайство або помилка могли бути попереджені або виявлені під час внутрішнього контролю, але цього не сталося, аудитор повинен переглянути свою попередню оцінку цієї системи, ступінь довіри до неї, розширити обсяг інформації, яка має бути перевірена, застосовуючи додаткові процедури.[3]

Ознаки недотримання вимог законодавчих та нормативних актів

- розслідування регуляторними організаціями та державними установами або сплата штрафів і пені;
- оплата достовірно «визначених послуг або позики консультантам
- пов’язаним сторонам, працівникам чи державним службовцям;
- комісійні за продаж або агентські винагороди, які виявляються надмірними порівняно зі звичайно сплачуваними суб’єктом господарювання чи в його галузі або порівняно з фактично отриманими послугами;
- закупівлі за значно вищими або нижчими цінами від ринкової ціни.
- незвичайні платежі грошовими коштами, придбання у формі банківських чеків до сплати пред’явнику або перекази на номерні банківські рахунки;
- незвичайні операції з компаніями, зареєстрованими в країнах - податкових оазах;
- платежі за товари чи послуга, зроблені в іншу країну, ніж та, з якої вони походять;
- платежі без належної документації щодо валютного контролю;
- існування інформаційної системи, яка не надає, навмисно або випадково, аудиторські докази або достатні докази;
- несанкціоновані операції або неналежно зареєстровані операції;
- негативні відгуки в засобах масової інформації.

Рисунок 2 – Ознаки недотримання вимог законодавчих та нормативних актів

Ознаки, що вказують на можливий факт невідповідності діяльності законам та нормативним актам:

- Розслідування, що проводиться державними органами або факт сплати штрафів чи пені: - Оплата послуг, не визначених в договорах, або надання позик консультантам, зв'язаним сторонам, працівникам або державним службовцям:

- Комісійна винагорода або винагорода посередникові, розмір якої перевищує звичайну плату, встановлену на цьому суб'єкті господарювання чи в цій галузі, чи для фактично отриманих послуг: - Придбання товарів (послуг) за цінами значно вищими або нижчими ринкових:

- Незвичайні готівкові платежі, покупки, що оплачені за допомогою касових чеків на пред'явника, або перекази коштів на номерні банківські рахунки:

- Незвичні операції з компаніями, зареєстрованими в країнах, що надають значні податкові пільги: - Перерахування платежів за товари чи надані послуги не в ту країну, з якої надійшли товари або послуги:

- Перерахування платежів без належного оформлення документації, пов'язаної з валютним контролем:

- Існування такої інформаційної системи, яка внаслідок своєї структури або з інших причин не можне бути використана для адекватної наскрізної аудиторської перевірки або отримання достатніх доказів;

- Повідомлення в засобах масової інформації. [2]

Список використаних джерел

1. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: Навчально-практичний посібник / Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна та ін. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 536 с.

2. МСА 250 Врахування законів та нормативних актів під час аудиту фінансових звітів [електроннийресурс] / http://lubbook.net/book_495_glava_28_MSA_250_Vrakhuvannjazakon%D1%96v.html

3. Закон України "Про аудиторську діяльність" від 22 квітня 1993 р. // Голос України. - 1993. - 29 травня.

Науковий керівник – к.е.н., доц. кафедри обліку і аудиту Кафка С.М.

УДК 657.6

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ

Н.О. Литвиненко

Національний університет «Львівська політехніка», вул. С. Бандери, 12, м. Львів, Україна,79013, e-mail: lytvynnat@ukr.net

В умовах швидких змін зовнішнього середовища, ускладнення процесів управління, розподілу та перманентного перерозподілу функцій володіння та управління бізнесом, ефективна організація контролю за господарськими процесами та операціями стає складовою успішного розвитку суб’єктів господарювання.

Значний внесок у наукове та практичне дослідження проблем організації та методології контролю здійснено у працях М.Т.Білухи, О.С. Бородкіна, Н.Г. Виговської, Н.І. Дорош, В.П. Завгороднього, С.Я.